

บันทึกการประชุม
คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
ครั้งที่ ๑๗
วันพุธที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓

อนุกรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล	อนุกรรมการ
๓. นายประโกชน์ สภาวสุ	อนุกรรมการ
๔. นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท	อนุกรรมการ
๕. รองศาสตราจารย์อ่ำไพ อินทรประเสริฐ	อนุกรรมการ
๖. นางสาวปัทมา สุบกำปัง	อนุกรรมการ

อนุกรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล	(ลาการประชุม)
๒. นายคณิต วัลยะเพ็ชร	(ลาการประชุม)
๓. นางโสมสุดา ลีชะวนิช	(ลาการประชุม)
๔. นางนลินี ทวีสิน	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๑. นายนพรัตน์ วิจิตรพันธุ์
๒. นางสาวณัฐินี พัดฉวีวรรณ
๓. นายธราพงศ์ สุขมาก
๔. นางสาวกุลวดี วุฒิกุล
๖. นางสาวนิตา ทิพย์นวจินดา

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เมื่ออนุกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญานันต์ รองประธานคณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวเปิดประชุมและ ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่พิจารณา

พิจารณาร่างบันทึกเจตนารมณ์รายมาตรา

คณะอนุกรรมการพิจารณาร่างบันทึกเจตนารมณ์ต่อจากครั้งที่แล้ว ดังนี้

หมวด ๓

สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

ส่วนที่ ๘

สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา

มาตรา ๔๘ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเลือกรับการศึกษาดังแต่ระดับปฐมวัยหรือระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นอกจากการได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

เจตนารมณ์ เพื่อประกันความเสมอภาคและการเข้าถึงการศึกษา

บุคคลย่อมได้รับหลักประกันด้านการศึกษา ดังนี้

๑) บุคคลย่อมมีความเสมอภาคทางการศึกษา และมีอิสระในการเลือกรับการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยหรือประถมศึกษาเป็นเวลาต่อเนื่องกัน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งต้องประกันการเข้าถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเฉพาะที่เป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตรหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง ไม่รวมถึงกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น เรียนพิเศษหรือฝึกทักษะพิเศษนอกเหนือหลักสูตร เป็นต้น

๒) กลุ่มบุคคลที่จะต้องคุ้มครองพิเศษ เช่น ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรืออยู่ในภาวะยากลำบากอื่นๆ ย่อมมีความเสมอภาคในการศึกษา รัฐต้องจัดหรือส่งเสริมให้ได้รับความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั่วถึง และเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

๓) องค์กรวิชาชีพหรือเอกชนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในการจัดการศึกษาทางเลือกอื่น ๆ ดังนั้น รัฐจะต้องให้การคุ้มครองและส่งเสริมอย่างกว้างขวางและเหมาะสม

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มบทบาทของรัฐที่จะต้องจัดให้มีการศึกษาและให้หลักประกันด้านคุณภาพของการศึกษา โดยรัฐมีหน้าที่ต้องจัดสรรทรัพยากรในการสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งทำให้ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสถานะยากลำบากสามารถเข้าถึงการศึกษา (access to education) อย่างเท่าเทียมผู้อื่น เพิ่มการคุ้มครองการจัดการศึกษานอกระบบให้สามารถกระทำได้และรัฐต้องให้การส่งเสริม โดยรัฐจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยหรือประถมศึกษา ไม่น้อยกว่าสิบสองปี

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑. ที่ประชุมมีมติให้ปรับถ้อยคำ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อเป็นหลักประกันความเสมอภาคและการเข้าถึงการศึกษา

บุคคลย่อมได้รับหลักประกันด้านการศึกษา ดังนี้

๑) บุคคลย่อมมีความเสมอภาคทางการศึกษา และมีอิสระในการเลือกรับการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยหรืออนุบาล หรือตั้งแต่ประถมศึกษาเป็นต้นไป ไม่น้อยกว่าสิบสองปีแม้ระยะเวลาการศึกษาจะไม่ต่อเนื่องก็ตามปฐมวัยหรือประถมศึกษาเป็นเวลาต่อเนื่องกัน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยห้ามเก็บค่าใช้จ่ายในหลักสูตรนั้นๆ

และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น เรียนพิเศษหรือฝึกทักษะพิเศษนอกเหนือหลักสูตร เป็นต้น

เว้นแต่จำเป็นต้องมีกิจกรรมดังกล่าว ควรคำนึงถึงความสมัครใจของผู้เรียน ความจำเป็น และมีค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม รวมทั้งต้องประกันการเข้าถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเฉพาะที่เป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตรหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง ไม่รวมถึงกิจกรรมนอก

๒) กลุ่มบุคคลที่รัฐต้องให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษ เช่น ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรืออยู่ในภาวะยากลำบากอื่น ๆ ย่อมมีเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการศึกษาอย่างแท้จริง รัฐต้องจัดหรือส่งเสริมให้ได้รับความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยห้ามเก็บค่าใช้จ่าย

๓) รัฐต้องให้ความคุ้มครอง ส่งเสริม สนับสนุนและรับรององค์วิชาชีพหรือเอกชน ในการจัดการศึกษา อบรม หรือการศึกษาทางเลือกอื่นๆ ของประชาชน อย่างกว้างขวาง เหมาะสม และไม่ถูกแทรกแซงโดยรัฐ

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยเพิ่มให้ การคุ้มครองกลุ่มบุคคลที่อยู่ในสภาวะยากลำบากให้สามารถเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับผู้อื่น และเปลี่ยนกรณีการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี เป็นสิทธิในการเลือกรับการศึกษาทางใดทางหนึ่งจากระดับปฐมวัยหรือระดับประถมศึกษา โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบสองปี

๒. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณาข้อความนี้ไว้ก่อนเพื่อตรวจจากรายงานการประชุม สภาร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

บทบาทของรัฐที่จะต้องจัดให้มีการศึกษาและให้หลักประกันด้านคุณภาพของการศึกษา โดยรัฐมีหน้าที่ต้องจัดสรรทรัพยากรในการสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งทำให้ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากสามารถเข้าถึงการศึกษา (equal accessibility to education) อย่างเท่าเทียมผู้อื่น เพิ่มการคุ้มครองการจัดการศึกษานอกระบบให้สามารถกระทำได้และรัฐต้องให้การส่งเสริม โดยรัฐจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยหรือประถมศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อเป็นหลักประกันความเสมอภาคและการเข้าถึงการศึกษา

บุคคลย่อมได้รับหลักประกันด้านการศึกษา ดังนี้

๑) บุคคลย่อมมีความเสมอภาคทางการศึกษา และมีอิสระในการเลือกรับการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยหรืออนุบาล หรือตั้งแต่ประถมศึกษาเป็นต้นไปไม่น้อยกว่าสิบสองปีแม้ระยะเวลา

การศึกษาจะไม่ต่อเนื่องก็ตามซึ่งรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยห้ามเก็บค่าใช้จ่ายในหลักสูตรนั้นๆ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น เรียนพิเศษหรือฝึกทักษะพิเศษนอกเหนือหลักสูตร เป็นต้น

๒) กลุ่มบุคคลที่รัฐต้องให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษ เช่น ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรืออยู่ในภาวะยากลำบากอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการศึกษาอย่างแท้จริง รัฐต้องจัดหรือส่งเสริมให้ได้รับความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั่วถึง และเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยห้ามเก็บค่าใช้จ่าย

๓) รัฐต้องให้ความคุ้มครอง ส่งเสริม สนับสนุนและรับรององค์วิชาชีพหรือเอกชน ในการจัดการศึกษา อบรม หรือการศึกษาทางเลือกอื่นๆ ของประชาชน อย่างกว้างขวาง เหมาะสมและไม่ถูกแทรกแซงโดยรัฐ

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยเพิ่มให้การคุ้มครองกลุ่มบุคคลที่อยู่ในสภาวะยากลำบากให้สามารถเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับผู้อื่น และเปลี่ยนกรณีการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี เป็นสิทธิในการเลือกรับการศึกษาทางใดทางหนึ่งจากระดับปฐมวัยหรือระดับประถมศึกษา โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบสองปี

บทบาทของรัฐที่จะต้องจัดให้มีการศึกษาและให้หลักประกันด้านคุณภาพของการศึกษา โดยรัฐมีหน้าที่ต้องจัดสรรทรัพยากรในการสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งทำให้ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากสามารถเข้าถึงการศึกษา (equal accessibility to education) อย่างเท่าเทียมผู้อื่น เพิ่มการคุ้มครองการจัดการศึกษานอกระบบให้สามารถกระทำได้และรัฐต้องให้การส่งเสริม โดยรัฐจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยหรือ

ประถมศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นครั้งแรก

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เจตนารมณ์ เพื่อประกันเสรีภาพทางวิชาการ

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัยพัฒนาในทุกสาขาวิชา รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานวิจัยตามหลักวิชาในแต่ละสาขาย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่ทั้งนี้การเรียนการสอน การวิจัย ตลอดจนวิธีการเผยแพร่จะต้องไม่ขัดต่อหน้าที่พลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

หมายเหตุ

๑) คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาแล้วมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์ตามที่เสนอ แต่ให้ปรับถ้อยคำในหมายเหตุ ดังนี้

หมายเหตุ

คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งบัญญัติไว้เป็นครั้งแรก

ส่วนที่ ๕

สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ

มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐอย่างเหมาะสมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและทันต่อเหตุการณ์

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสุขภาพของประชาชน

รัฐมีหน้าที่ต้องจัดบริการสาธารณสุขและป้องกันโรคติดต่ออันตรายแก่ประชาชนอย่างได้มาตรฐาน ทั้งถึง และมีประสิทธิภาพ

ผู้ยากไร้หรือผู้มีปัญหาเฉพาะด้าน ข่อมมีสิทธิเข้าถึงบริการสาธารณสุขหรือการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ เช่น สถานีอนามัย หน่วยบริการทางการแพทย์ หรือสถานพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มบทบาทของรัฐในการให้หลักประกันแก่ประชาชนในการเข้าถึงระบบสาธารณสุข เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการได้รับการดูแลด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ แต่ให้ตัดคำว่าทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก เพื่อให้สามารถใช้สิทธิได้ทันที

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็นว่าควรปรับถ้อยคำเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสุขภาพของประชาชน

รัฐมีหน้าที่ต้องจัดบริการสาธารณสุขและป้องกันโรคติดต่ออันตรายแก่ประชาชนอย่างได้มาตรฐาน ทั้งถึง เท่าเทียมกัน และมีประสิทธิภาพ

ผู้ยากไร้ หรือผู้มีปัญหาเฉพาะด้าน ข่อมมีสิทธิเข้าถึงบริการสาธารณสุขหรือการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ เช่น สถานีอนามัย หน่วยบริการทางการแพทย์ หรือสถานพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มบทบาทของรัฐในการให้หลักประกันแก่ประชาชนในการเข้าถึงระบบสาธารณสุข เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการได้รับการดูแลด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถใช้สิทธิได้ทันที ซึ่งบัญญัติไว้เป็นครั้งแรก แต่ให้ตัดคำว่า “ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก”

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสุขภาพของประชาชน

รัฐมีหน้าที่ต้องจัดบริการสาธารณสุขและป้องกันโรคติดต่ออันตรายแก่ประชาชนอย่างได้มาตรฐาน ทั่วถึง เท่าเทียมกัน และมีประสิทธิภาพ

ผู้ยากไร้ ย่อมมีสิทธิเข้าถึงบริการสาธารณสุขหรือการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ เช่น สถานีอนามัย หน่วยบริการทางการแพทย์ หรือสถานพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

หมายเหตุ

หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มบทบาทของรัฐในการให้หลักประกันแก่ประชาชนในการเข้าถึงระบบสาธารณสุข เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการได้รับการดูแลด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถใช้สิทธิได้ทันที

ซึ่งบัญญัติไว้เป็นครั้งแรก แต่ให้ตัดคำว่า “ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก”

มาตรา ๕๑ เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐ จากความรุนแรง และการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

การแทรกแซงและการจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อสงวนและรักษาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น

เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ

เจตนารมณ์ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว

เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติที่ประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสารเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และมีผลบังคับใช้ในประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๕ ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีต้องให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนหรือบุคคลที่มีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่ากรณีใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ เพศ ภาษา ศาสนา ถิ่นกำเนิด ชาติพันธุ์ สถานะทางสังคม ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่นๆ รวมถึงเด็กไร้รัฐ ไร้สัญชาติ หรือชนกลุ่มน้อย เด็กและเยาวชนมีสิทธิมีชีวิตอยู่รอด มีสิทธิได้รับบันทึกการเกิด มีสิทธิที่อยู่กับบิดามารดา รัฐต้อง

ประกันและส่งเสริมให้บิดามารดาสามารถแสดงความรับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างเต็ม
ศักยภาพ เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการพัฒนารอบด้าน โดยเฉพาะร่างกาย จิตใจและสติปัญญา
ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และในบรรยากาศที่เป็นมิตรกับเด็กและเยาวชน เด็กและ
เยาวชนมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปราศจากความรุนแรงทั้งในครอบครัวและจากสังคม
นอกจากนี้

เด็กและเยาวชนมีสิทธิมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจตามวุฒิภาวะของเด็ก
และเยาวชน โดยเฉพาะเกี่ยวกับกิจการที่มีผลกระทบต่อเด็กหรือเยาวชนนั้น โดยตรง ครอบครัวย่อม
ได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติในมาตรานี้ด้วย

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม
การคุ้มครองแก่เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวให้ได้รับหลักประกันในการอยู่รอด การพัฒนา
และการห้ามแทรกแซงหรือจำกัดสิทธิ เพื่อให้สถาบันครอบครัวได้รับการดูแลอย่างอบอุ่นและ
มีการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างครบถ้วน โดยการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑. ที่ประชุมมีมติให้ปรับถ้อยคำ

เจตนารมณ์ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว

เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติที่ประเทศไทยได้
ลงนามในภาคยานุวัติสารเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และมีผลบังคับใช้ในประเทศไทยเมื่อวันที่
๒๖ เมษายน ๒๕๓๕ ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีต้องให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิเด็กและ
เยาวชนหรือบุคคลที่มีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย โดยปราศจากการเลือก
ปฏิบัติไม่ว่ากรณีใดๆ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ เพศ ภาษา ศาสนา ถิ่นกำเนิด ชาติพันธุ์ สถานะทาง
สังคม ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่นๆ รวมถึงเด็กไร้รัฐ ไร้สัญชาติ หรือชนกลุ่มน้อย เด็ก
และเยาวชนมีสิทธิมีชีวิตอยู่รอด มีสิทธิได้รับบันทึกการเกิดเพื่อให้ปรากฏตัวตนแต่ไม่เกี่ยวกับการ
ได้สัญชาติ

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม
การคุ้มครองแก่เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัวให้ได้รับหลักประกันในการอยู่รอด การ
พัฒนาและการห้ามแทรกแซงหรือจำกัดสิทธิ เพื่อให้สถาบันครอบครัวได้รับการดูแลอย่างอบอุ่น

และมีการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างครบถ้วน โดยการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนซึ่ง**บัญญัติไว้** เป็นครั้งแรก

๒) หลักการดังกล่าวนี้มี**บัญญัติไว้**ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

๒. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณาข้อความนี้ไว้เพื่อตรวจจากรายงานการประชุมสภาว่าง รัฐธรรมนูญ ดังนี้

มีสิทธิที่อยู่กับบิดามารดา รัฐต้องประกันและส่งเสริมให้บิดามารดาสามารถแสดงความรับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างเต็มศักยภาพ เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการพัฒนารอบด้าน โดยเฉพาะร่างกาย จิตใจและสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และในบรรยากาศที่เป็นมิตรกับเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปราศจากความรุนแรงทั้งในครอบครัวและจากสังคม นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนมีสิทธิมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจตามวุฒิภาวะของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเกี่ยวกับกิจการที่มีผลกระทบต่อเด็ก

หรือเยาวชนนั้น โดยตรง ครอบครัวย่อมได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติในมาตรานี้ด้วย

๓. ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล นำไปพิจารณาตรวจสอบกับ รายงานการประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญเพื่อปรับถ้อยคำให้สมบูรณ์

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว

เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติที่ประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสารเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และมีผลบังคับใช้ในประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๕ ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีต้องให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนหรือบุคคลที่มีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่ากรณีใดๆ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ เพศ ภาษา ศาสนา ถิ่นกำเนิด ชาติพันธุ์ สถานะทางสังคม ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่นๆ รวมถึงเด็กไร้รัฐ ไร้สัญชาติ หรือชนกลุ่มน้อย เด็กและเยาวชนมีสิทธิมีชีวิตรอด มีสิทธิได้รับบันทึกการเกิด**เพื่อให้ปรากฏตัวตนแต่ไม่เกี่ยวกับการได้สัญชาติ**

มีสิทธิที่อยู่กับบิดามารดา รัฐต้องประกันและส่งเสริมให้บิดามารดาสามารถแสดงความรับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างเต็มศักยภาพ เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการพัฒนารอบด้าน โดยเฉพาะร่างกาย จิตใจและสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และในบรรยากาศ

ที่เป็นมิตรกับเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปราศจากความรุนแรงทั้งในครอบครัวและจากสังคม นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนมีสิทธิมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจตามวุฒิภาวะของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเกี่ยวกับกิจการที่มีผลกระทบต่อเด็กหรือเยาวชนนั้น โดยตรง ครอบครัวย่อมได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติในมาตรานี้ด้วย

หมายเหตุ

หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการคุ้มครองแก่เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัวให้ได้รับหลักประกันในการอยู่รอด การพัฒนา และการห้ามแทรกแซงหรือจำกัดสิทธิ เพื่อให้สถาบันครอบครัวได้รับการดูแลอย่างอบอุ่นและมีการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างครบถ้วน โดยการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนซึ่งบัญญัติไว้เป็นครั้งแรก

มาตรา ๕๒ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลืออื่นๆ จากรัฐ

เจตนารมณ์ เพื่อประกันการดำรงชีพของผู้สูงอายุ

ผู้ที่มีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพ รัฐต้องจัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล หรือให้การช่วยเหลือสงเคราะห์ หรือจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ เช่น ได้รับเงินช่วยเหลือสงเคราะห์ การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี การลดค่าโดยสารสาธารณะ หรือลดเงินผู้สูงอายุ เป็นต้น

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาแล้วมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์ตามที่เสนอ แต่ให้ปรับถ้อยคำในหมายเหตุ ดังนี้

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม
สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ อย่างสมศักดิ์ศรี ตัดคำว่า ซึ่งบัญญัติไว้เป็นครั้งแรก
“ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก”

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
เป็นครั้งแรก

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันการดำรงชีพของผู้สูงอายุ

ผู้ที่มีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพ รัฐต้องจัด
สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล หรือให้การช่วยเหลือสงเคราะห์ หรือจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวก
อันเป็นสาธารณะ เช่น ได้รับเงินช่วยเหลือสงเคราะห์ การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี การลดค่า
โดยสารสาธารณะ หรือลดเงินผู้สูงอายุ เป็นต้น

หมายเหตุ

หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก
อันเป็นสาธารณะ อย่างสมศักดิ์ศรี ตัดคำว่า ซึ่งบัญญัติไว้เป็นครั้งแรก “ทั้งนี้ตามที่
กฎหมายบัญญัติออก”

มาตรา ๕๓ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ
สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ
บุคคลวิกลจริตย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิของผู้พิการหรือทุพพลภาพ และบุคคลวิกลจริต

บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพย่อมได้รับความคุ้มครองด้านสวัสดิภาพ ส่งเสริมสวัสดิการ
และพัฒนาศักยภาพคุณภาพชีวิตจากรัฐ โดยเฉพาะเด็กซึ่งพิการหรือผู้พิการซ้ำซ้อนหรืออยู่ใน
ครอบครัวยากไร้ รัฐต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความพิการของเด็กแต่ละคน ทั้งต้องไม่
ถูกแยกส่วนหรือเลือกปฏิบัติ ตลอดจนพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและการอาชีพที่เหมาะสมกับ
ความพิการของแต่ละบุคคล ทั้งต้องจัดสวัสดิการให้เหมาะสมเพียงพอ มีคุณภาพและทั่วถึง โดยจัด

สภาพแวดล้อมให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะโดยสะดวกและปลอดภัย

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการประกันสิทธิของบุคคลวิกลจริตไว้ด้วย

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

คณะกรรมการได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็นว่าควรปรับถ้อยคำเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิของผู้พิการหรือทุพพลภาพให้เข้าถึงสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม และมีมาตรการช่วยเหลือบุคคลวิกลจริต

ผู้พิการหรือทุพพลภาพเป็นผู้ทรงสิทธิในการเข้าถึงสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ เช่น ท่าอากาศยาน ทางลาดสำหรับคนพิการ ทางเท้าสำหรับคนพิการทางสายตา เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตเยี่ยงบุคคลปกติทั่วไป

รัฐต้องดูแลและไม่ทอดทิ้งบุคคลวิกลจริต

บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ หรือวิกลจริตย่อมได้รับความคุ้มครองด้านสวัสดิภาพ ส่งเสริมสวัสดิการและพัฒนาศักยภาพ คุณภาพชีวิตจากรัฐ โดยเฉพาะผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือวิกลจริตเด็กซึ่งพิการหรือผู้พิการซ้ำซ้อนหรืออยู่ในครอบครัวยากไร้ รัฐต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความพิการของเด็กแต่ละคน ทั้งต้องไม่ถูกแยกส่วนหรือเลือกปฏิบัติ ตลอดจนพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและการอาชีพที่เหมาะสมกับความพิการของแต่ละบุคคล ทั้งต้องจัดสวัสดิการให้เหมาะสมเพียงพอ มีคุณภาพและทั่วถึง โดยจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือวิกลจริตสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะโดยสะดวกและปลอดภัย

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการประกันสิทธิของบุคคลวิกลจริตไว้ด้วย ซึ่งบัญญัติไว้เป็นครั้งแรก ตัดคำว่าทั้งนี้ “ตามที่กฎหมายบัญญัติออก”

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิของผู้พิการหรือทุพพลภาพให้เข้าถึงสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม และมีมาตรการช่วยเหลือบุคคล विकลจริต

ผู้พิการหรือทุพพลภาพเป็นผู้ทรงสิทธิในการเข้าถึงสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ เช่น ล่ามภาษามือ ทางลาดสำหรับคนพิการ ทางเท้าสำหรับคนพิการทางสายตา เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตเชิงบุคคลปกติทั่วไป

รัฐต้องดูแลและไม่ทอดทิ้งบุคคล विकลจริต

หมายเหตุ

หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการประกันสิทธิของบุคคล विकลจริตไว้ด้วย ซึ่งบัญญัติไว้เป็นครั้งแรก ตัดคำว่าทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก

มาตรา ๕๔ บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

เจตนารมณ์ เพื่อประกันที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้

บุคคลผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง และไม่มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตจากรัฐอย่างเหมาะสมเพื่อให้สามารถดำรงชีพได้อย่างมีศักดิ์ศรีและคุณค่าให้ตัวเอง โดยรัฐต้องช่วยเหลือดูแลให้สามารถมีที่อยู่อาศัยที่พอสมควร

หมายเหตุ

หลักประกันในที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้มีบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็นว่าควรปรับถ้อยคำเจตนารมณ์และจดหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้

รัฐต้องช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง และไม่มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ ให้มีที่อยู่อาศัยตามความเหมาะสม และสามารถดำรงชีพได้อย่างมีศักดิ์ศรี

หมายเหตุ

หลักประกันเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้มีบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นครั้งแรก

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้

รัฐต้องช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง และไม่มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ

ให้มีที่อยู่อาศัยตามความเหมาะสม และสามารถดำรงชีพได้อย่างมีศักดิ์ศรี

หมายเหตุ

หลักประกันเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้มีบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นครั้งแรก

ส่วนที่ ๑๐

สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

มาตรา ๕๕ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

บุคคลย่อมมีสิทธิในการได้รับทราบหรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานภาครัฐ เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลพึงได้รับความคุ้มครอง

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๕ โดยเพิ่มการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็นว่าควรปรับถ้อยคำเจตนารมณ์และ
หมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ทำให้เกิดความโปร่งใส
ในการบริหารงานของรัฐและง่ายต่อการตรวจสอบ

บุคคลย่อมมีสิทธิในการได้รับทราบหรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับสาธารณะที่อยู่ใน
ความครอบครองของหน่วยงานภาครัฐ เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะกระทบต่อความมั่นคง
ของรัฐหรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลพึงได้รับความคุ้มครอง

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติ
ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นครั้งแรก

มาตรา ๕๘ โดยเพิ่มการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
เป็นครั้งแรก

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ทำให้เกิดความโปร่งใส
ในการบริหารงานของรัฐและง่ายต่อการตรวจสอบ

หมายเหตุ

หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติใน
รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นครั้งแรก

มาตรา ๕๖ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการหน่วยงาน
ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม
ใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่น
ใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วน

ได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง ก่อนดำเนินการ

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต สุขภาพ อนามัย หรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลหรือชุมชนที่มีส่วนได้เสียย่อมมีสิทธิได้รับคำชี้แจงและร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่ออนุญาตหรือดำเนินโครงการ เช่น การให้สัมปทานระเบิดหิน สร้างสาธารณูปโภค ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม การกำจัดขยะมูลฝอย การสร้างอาคารขนาดใหญ่ เป็นต้น

นอกจากนี้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองจะต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเช่นกัน

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ โดยเพิ่มสิทธิประชาชนในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการของรัฐในกิจการต่าง ๆ รวมทั้งการออกกฎที่จะมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่โดยปกติของประชาชน ซึ่งรัฐจะต้องมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินการ ทั้งนี้ กระบวนการรับฟังต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และตัดคำว่าทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก เพื่อให้สามารถ

ใช้สิทธิได้ทันที

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็นควรปรับถ้อยคำเจตนารมณ์ ดังนี้
เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการมีส่วนร่วมในการรับรู้และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการวางแผนและการดำเนินกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อบุคคลและส่วนรวม

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการมีส่วนร่วมในการรับรู้และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการวางแผนและการดำเนินกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อบุคคลและส่วนรวม

ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต สุขภาพ อนามัยหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลหรือชุมชนที่มีส่วนได้เสียย่อมมีสิทธิได้รับคำชี้แจงและร่วม แสดงความคิดเห็น เพื่ออนุญาตหรือดำเนินโครงการ เช่น การให้สัมปทานระเบิดหิน สร้าง สาธารณูปโภค ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม การกำจัดขยะมูลฝอย การสร้างอาคารขนาดใหญ่ เป็นต้น

นอกจากนี้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองจะต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชนเช่นกัน

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ โดยเพิ่มสิทธิประชาชนในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนิน โครงการของรัฐในกิจการต่าง ๆ รวมทั้งการออกกฎที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่โดยปกติของ ประชาชน ซึ่งรัฐจะต้องมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินการ ทั้งนี้ กระบวนการรับฟังต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และตัดคำว่าทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก เพื่อให้สามารถใช้สิทธิได้ทันที

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

มาตรา ๕๖ บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการปกครอง

บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ หรือออกคำสั่งทางปกครองที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๐ แต่ให้ตัดคำว่าทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก เพื่อให้สามารถใช้สิทธิได้ทันที

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑. ที่ประชุมมีมติให้พิจารณาศึกษาประเด็นการอภิปรายเรื่องดังกล่าวจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เพราะในขณะนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีกรอบการอภิปรายประเด็นดังกล่าวในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งจะทราบรายละเอียดแล้วนำมาบันทึกเจตนารมณ์

๒. ที่ประชุมมีมติให้ปรับถ้อยคำที่ประชุมมีมติให้ปรับถ้อยคำ

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ให้ความคิดเห็นหรือโต้แย้งต่อการปฏิบัติราชการทางปกครอง/ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติราชการ เช่น การออกคำสั่งหรือกฎระเบียบใด ๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนประชาชน

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้บันทึกเจตนารมณ์และหมายเหตุ ดังนี้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ให้ความคิดเห็นหรือโต้แย้งต่อการปฏิบัติราชการทางปกครอง/ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติราชการ เช่น การออกคำสั่งหรือกฎระเบียบใด ๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนประชาชน

หมายเหตุ

๑) หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖๐ แต่ให้ตัดคำว่าทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติออก เพื่อให้สามารถใช้สิทธิได้ทันที

๒) หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ครั้งต่อไป ในวันจันทร์ที่ ๒ วันพุธที่ ๔ และวันศุกร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม คณะกรรมการ หมายเลข ๓๕๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓ โดยกำหนดจะพิจารณาเรื่องการจัดทำร่างบันทึกเจตนารมณ์รายมาตรา

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

นางสาวปรัชญาภรณ์ อมรเวช นิตินกร ๖

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางกิริมย์ เจริญรุ่ง นิตินกร ๗ ว.

ผู้ตรวจทาน

สำนักกรรมการ ๓